

Biel Barnils:

“Parlar de llibres és una orgia”

Per Narcís Presas

A *L'Orgia verbal* coneixes més detalls sobre la vida i el pensament de **Màrius Serra** però també descobreixes al seu interlocutor i autor del llibre, Biel Barnils (Barcelona, 1976). Fill del periodista Ramon Barnils, ha treballat en el món de la televisió i ara fa de llibreter a La Tralla de Vic. La seva passió són els llibres. A *L'Orgia verbal*, el seu debut literari, ha procurat no ser el protagonista però a la vegada fotre-hi cullerada. El resultat: quinze hores de converses d'alt nivell intel·lectual entre un verbívor i un lletraferit. Preguntes i respostes interessants en el decurs de nou dilluns entre dues persones que veuen el món d'una manera molt semblant.

Quinze hores és una bestialitat per transcriure... Sens dubte, ho és. Però el Màrius Serra és una persona que parla molt però diu coses, tan a l'hora d'escoltar com a l'hora de transcriure. Transcriure quinze hores de gent que no diu res, que n'hi ha molta de gent que parla molt i no diu res, és fantàstic. És una feinada, però ha estat una orgia, fins i tot transcriure quinze hores.

En Màrius Serra és un verbívor. No el descobrirem ara. Però tu també ets un lletraferit –treballes en una llibreria, tens un bloc de literatura...– i per moments les converses agafaven un elevat nivell literari i cultural... Sí, però t'he de confessar que el Màrius Serra em citava noms que jo desconeixia del tot, cosa que m'ha agradat perquè m'ha obligat a buscar-los i per tant he descobert a autors que no coneixia de res. Està clar que tan ell com jo som uns malalts de lletra i per tant ha estat un plaer. A mi m'agrada molt parlar de llibres amb tothom. La meua típica pregunta és: 'quin llibre estàs llegint ara?' Encara que sigui parlar de llibres que no m'interessin. Però parlar de llibres per a mi és un plaer, és una orgia. I parlar amb algú que en sap tant com en Màrius Serra, orgia triple.

Tu contraatacaves, també li parlaves de Sagarra, Nabokov...?

La gràcia és aquesta. He procurat que no fos

pregunta resposta perquè crec que hauria estat molt avorrit pel lector, tot i que evidentment en alguns capítols només podia preguntar. He procurat buscar un equilibri. Creia que intervenir era interessant, perquè quan parlem de literatura o de llengua tinc idees pròpies i m'agrada contrastar-les amb ell, però no massa perquè aquí el protagonista no era jo sinó el Màrius Serra.

Màrius Serra recorre a vegades als enginys verbals, la seva especialitat, per respondre les teves preguntes. Què suposa fer-li una entrevista a algú que té tanta facilitat verbal?

En aquest llibre hem rigut molt amb la llengua. El Màrius aconsegueix una cosa que no és gens comuna: escoltar. Crec que un dels grans mals d'aquesta societat és que la gent no escolta. El Màrius escolta. Per què? Perquè ha respost totes les meves preguntes, no ha fugit d'estudi i ha estat valent. Alguna de les meves propostes eren agosarades, i en canvi ell ho ha respost tot i no ha reescrit res, cosa que diu molt a favor seu. Quan transcriví me n'adonava que a vegades en les respostes semblava que fugia d'estudi i a l'última frase que jo ja no recordava la pregunta, em responia. Diu coses, i escolta. Quan anem a fer un cafè amb la meua companya i demana un cafè amb llet amb la llet freda, la llet freda no li posa ningú: la gent no escolta.

Quinze hores de conversa amb un enginyer

verbal i estudiós de les paraules de la talla d'en Màrius han de ser molt enriquidores. A part del que diu, com ho diu...

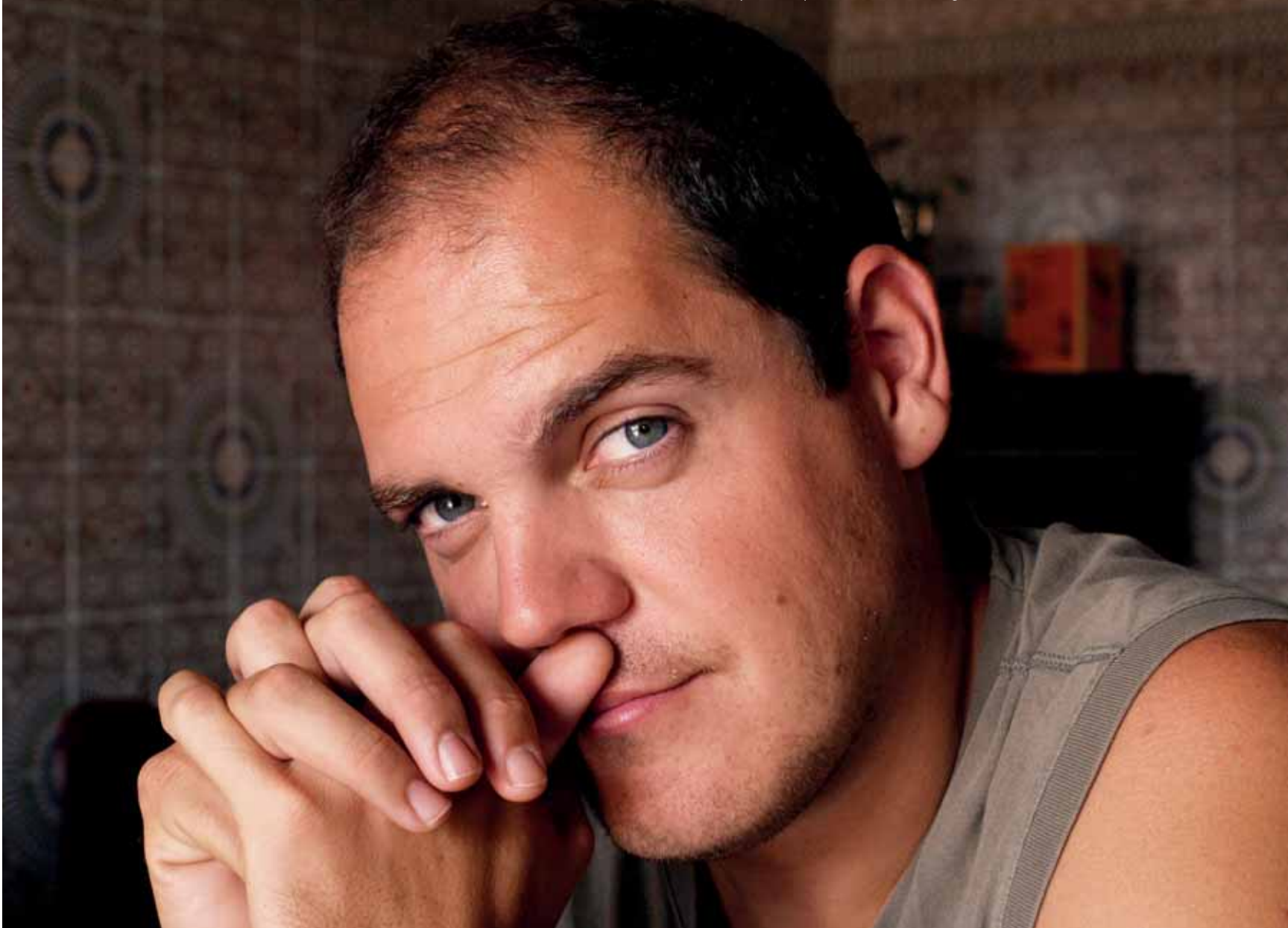
En Màrius Serra és un grandíssim comunicador. Oralment fantàstic pel seu enginy, la seva manera de parlar, el seu humor. Fins i tot més que l'escriure. Per tant, escoltar-lo ha estat un plaer.

A l'apartat de literatura parles de molts llibres de Màrius Serra. Permet al lector descobrir el personatge i obres que desconeixia, i que li entrin ganes de llegir-les...

Deixa'm fer de llibreter i recomanar-te dos llibres d'en Màrius. Els seus dos millors llibres són de no ficció: *Quiet* i *Verbàlia*. La majoria de la seva obra és ficció però a mi el que més m'agrada d'ell és la no ficció. Em consta que vol seguir escrivint ficció però m'emprenyaré si no torna a fer no ficció.

Una floreta al Màrius Serra.

Ell és un personatge públic, per tant sense conèixer-lo ja el coneixes. Però jo que l'he conegut de força a prop puc dir que hi ha poca diferència entre el Màrius Serra públic i el que coneixes personalment. Cosa que m'alegra. A vegades estem obsessionats a semblar més del que som. En el cas de Màrius Serra, el personatge públic i el personal són molt semblants. I això és fantàstic perquè hi ha gent que quan la coneixes et decep, o al revés, que et semblava que eren uns cretins i que milloren.

I alguna queixa?

Sí, sens dubte. Un retret al llibre. M'hauria agradat discrepar més de Màrius Serra. En aquest llibre estem d'acord en moltes coses i jo no vaig pensar de fer el llibre amb ell per això, ans al contrari. M'hauria agradat discrepar més. Estem d'acord en moltes coses essencials. Per exemple, una resposta que em va deixar glaçat és que ell no va fer la mili per les mateixes raons que jo: per militars i per espanyols. Em va deixar acollonit coincidir perquè hi ha moltes raons per no fer-la (et fa mandra, por, vols estar amb la nòvia, etc). Per tant l'única crítica, i és bo fer autocrítica, és que discrepem poc. Però això no és culpa de cap dels dos. No som dos col·legues que fan un llibre junts, que no m'hauria agradat, sinó dues persones que es cauen bé i que fan un llibre junts.

Al llibre preguntes a Màrius Serra quins són els seus referents. Quins són els teus?
Josep Pla. M'agradaria pensar des del punt de vista més literari i romàntic que m'agrada llegir gràcies a Josep Pla. Vaig començar a llegir Pla a l'adolescència i em va fascinar

tant que no he deixat de llegir-lo. Però no sóc un planià d'aquells que l'imiten i que estan constantment adorant-lo. Crec que també té coses molt dolentes. A vegades els planians em foten molt nerviós, no els hi pots tocar ni una coma al Pla. I en Pla, com tothom, és criticable. Però reconec que la prosa d'en Pla em fascina. M'agrada pensar, tot i que és mentida, que llegeixo Pla i a vegades altres coses. Però sí que sempre torno a Pla, és una prosa neta, poc barroca.

I de l'actualitat? Que estigui viu o sigui coetani teu...

Llegeixo molts morts, ara que ho penso... Llegeixo molta poesia i crec que tenim un exèrcit de poetes i escriptors catalans fantàstic. Laia Noguera i Mireia Calafell són joves poetes que empenyen amb força. La poesia jove en català empeny molt fort.

Per què serveixen quinze hores de conversa amb algú?

En Pla deia que era impossible conèixer a una persona. Crec que té part de raó, per tant penso que amb quinze hores no crec

que haguem aconseguit arribar a la pell de Màrius Serra. Però sí que penso que molta gent que el segueix per la ràdio, pels llibres, pels mots encreuats, en aquest llibre descobrirà coses de Màrius Serra que no sabien.

Més enllà de la família i els amics íntims, coneixes a algú amb més profunditat que Màrius Serra després de parlar-hi quinze hores?

Crec que en Màrius Serra el conec una miqueta més que abans. En el segon capítol que parlem de la seva obra literària, jo vaig agafar els seus més de vint llibres que ha publicat classificats per any d'edició i per premi literari. Ell gairebé ni els recordava. Potser sí que en aquell capítol i per unes dècimes de segon sabia més coses que ell, però en Màrius té una memòria prodigiosa i de seguida va agafar el fil.

Ja coneixes en Màrius des de 2005 però quin aspecte has descobert que t'hagi cridat l'atenció?

Anècdotes divertides de la seva vida, tot i que personalment no és el capítol que m'a-

grada més. Com ara com es va casar: en un teatre. No es va voler casar ni per l'església ni per l'estat, tot i que ho va haver d'acabar fent. També em va divertir que tenia un oncle monjo cartoixà que el va influir molt. Era un republicà que aixecava el puny i que un bon dia no se sap per quina raó es va tancar com a monjo de clausura. Aquest personatge em fascina.

I parlar d'en Llullu què ha suposat?

En parla amb molta naturalitat, i és molt d'agrair. Vaig notar que en parlava amb molta naturalitat i em va dir que fins i tot necessitava parlar-ne. Per això al final del llibre vull parlar de la mort, no només del seu fill sinó de la mort en general. En parla amb naturalitat, i crec que fins i tot de la mort d'un fill ha de ser així perquè no parlar-ne no soluciona les coses, tampoc. És precisament parlant-ne que les coses s'entenen encara que puguin ser dures. La mort és el gran tabú, i precisament per això l'he volgut ficar al llibre, i com que vaig veure que ell era del mateix parer que jo –tornàvem a coincidir–, endavant.

Per deformació professional he llegit amb especial atenció el capítol dedicat als mitjans que anomenes de (des)informació. Us mostreu, tant tu com en Màrius, molt crítics amb el periodisme...

La meua crítica és cap a la llengua que fan servir els periodistes. Entenc que un periodista no és un Josep Pla però un periodista es guanya la vida comunicant, per tant la seva eina de feina són les paraules. Si no sap comunicar ni oral ni escrit, que es dediqui a una altra cosa. La meua crítica als mitjans en general és aquest mal tracte constant a la llengua catalana. Entenc que a un periodista se li ha d'exigir que l'eina de feina l'utilitzi correctament. No cal que faci floritures, però sí que tingui cura de la llengua. Pel que fa a la crítica a la televisió, té massa poder la imatge, és la dictadura de la imatge. Té massa pes la imatge i això va en contra de la paraula.

De mitjans, et declares enamorat de la ràdio, utilitzes molt Internet i els diaris, dius, per fregar el terra...

Això és una ironia. Ara, comprar un diari de paper... Ho faig els diumenges, però crec que per una visió romàntica. La informació la vaig a buscar a la ràdio, que puc fer altres coses i rebre informació, i a Internet. Per Internet, puc mirar un programa que està penjat a Internet d'una televisió que no

agafo o consultar un diari d'Estats Units. Per tant, per a mi Internet ajunta tots els mitjans de comunicació en un. A la ràdio no hi ha la dictadura de la imatge perquè només hi ha paraula. També pot ser molt perillosa, depèn de com es faci servir. Però la ràdio em sembla més interessant perquè de la mateixa manera que la literatura, la porta verda te l'has d'imaginar tu. És més divertit.

Amb Màrius Serra coincideu que no us agraden els autors que s'obliguen a escriure cada any tot i que no tinguin res interessant

a dir. Per quan tindrem el pròxim llibre de Biel Barnils?

No ho sé. No vull caure en aquest parany. Si mai més torno a publicar cap llibre, no passarà res. Sincerament, no m'obsessiona gens el meu segon llibre. No és falsa modèstia. Per a mi era important que es fes un llibre d'aquesta mena sobre el Màrius Serra. No tant que el fes jo. En aquest país estem acostumats a dir: "s'ha de fer" i nosaltres no fem res. Si realment creus que s'ha de fer, fes-ho tu! I això és el que vaig fer en aquest llibre. Creia que s'havia de fer, amb els anys he guanyat confiança i he tingut experiències amb entrevistes i mitjans de comunicació que m'han donat eines per aprendre a fer entrevistes, que no és gens fàcil. I aquest llibre que no es feia, l'he fet jo. Si mai més torno a publicar cap llibre, no serà cap drama. Estic molt content d'aquest llibre, tant de bo totes les primeres vegades fossin tan glorioses com aquesta primera vegada meua. Però no em vull forçar la màquina, sincerament. Segurament en publicaré d'altres, però si no en publico no passarà res. Aquest escriptors que estan obligats per contracte o perquè són uns cretins a publicar cada any un llibre és terrible, perquè és

gent que escriu molt i no diu res, o que es repeteix. No diré noms perquè no em vull guanyar més enemics dels que m'he guanyat publicant aquest llibre, però tots tenim noms al cap d'escriptors que dius: hi tornen, però si és més del mateix!

No et vols obligar a escriure, però hi ha algun gènere que et cridi especialment l'atenció per fer-hi una incursió?

Novel·la poc, en lleigeixo poca tot i que formo part d'algun premi literari i en lleigeixo per ofici, però sóc poc de novel·la i de ficció en general. Els dietaris m'interessen moltíssim, suposo que per culpa d'en Pla. De fet, n'escriu un. El que passa és que no tinc cap intenció de publicar-lo perquè em tancaríen a la presó i l'hauria de reescriure perquè fa molts anys que l'escriu i seria una feinada escollir quins fragments publico. Poesia n'escriu poca tot i que en lleigeixo molta. M'agradaria fer com Ferrater, escriure només un llibre i que fos fantàstic, per tant encara tinc molts anys per fer això. Si fes alguna cosa, per tant, seria no ficció, que són els gèneres en què em moc més. Dietaris, poesies, però això serà d'aquí a cinquanta anys quan hagi triat les meves millors poesies. Fer un altre llibre d'aquesta temàtica, una conversa, per què no?

Amb qui t'agradaria tornar a conversar durant quinze hores?

Aquest país està ple de personatges interessants. Falta una mica d'autoestima. No ens adonem que tenim molts Màrius Serres. Per exemple, Matthew Tree, Quimi Portet... Hi ha molta gent interessant, només fa falta ser valent.

N'heu parlat amb el teu germà de tornar-hi?

Sempre en parlo amb ell, d'això. No tant per fer-lo jo, el llibre, sinó perquè ho provi amb d'altres autors. Però sí, aquest país està ple de talent, només fa falta algú com jo que digui m'hi poso, m'arremango i un editor que s'hi vulgui arriscar.

Una família compromesa amb la cultura...

El meu pare hauria volgut fills de ciències, però pobre, va tenir mala sort: tres lletraferits. El meu germà gran que és editor, l'Andreu que va fer de periodista a Vilaweb i jo que sóc llibreter. Ha tingut molt mala sort, en aquest sentit. Però és clar, amb una casa amb tants llibres era inevitable. No és una regla de tres, però en el meu cas n'hi havia tants i tant variats que era impossible no començar a llegir i no poder parar. ■